

Кои са въглеродните фермери и как могат да печелят допълнителни средства?

- Преди да поговорим за това как можем да изкараме допълнителни средства заради това, че запазваме въглерода в почвата, нека да изясним няколко понятия. Какво означава нисковъглеродно земеделие?

Това е земеделие, което прави по-малко замърсяване с въглероден диоксид.

- Използване на по-малко машини, по-малко гориво. Това ли да разбирам?

Това е единият аспект. Но също така - по-малко безпокоене на почвата, по-малко обработки, защото при обработките се изпуска въглерод, който обикновено стои в почвата.

- А какво означава въглероден фермер?

Това е фермер, който „отглежда“ въглерод, т.е. използва практики, при които въглеродът остава в почвата.

- А Но-Тилър? Не се припокриват понятията?

Припокриват се, да. Защото Но-Тилърите съхраняват въглерода в почвата, която е един от големите складове на въглерод в природата.

- А регенеративно и консервационно земеделие. Къде са пресечните точки?

Много са сходни. Консервационно земеделие се използва повече в Европа като понятие. Консервационно земеделие включва три принципа. Първо, минимално безпокоене на почвата, както механично, така и химично. Търси се оптимизиране на пестицидите и на торове и т.н. Второ – управление на растителните остатъци, така че почвата да бъде покрита, и третото е сеитбооборот. Това са трите принципа на консервационното земеделие.

- А регенеративното земеделие как надгражда консервационното?

Регенеративното земеделие включва още два принципа. Първият е интегрирането на животни. Какво означава това? Покривните култури, които фермерът сее, вместо да бъдат терминирани с хербицид, да се пуснат крави, овце, които ги опасват и наторяват, като така подобряват почвеното плодородие.

И още един принцип в регенеративното земеделие - максимално дълго време да има живи корени в почвата. В основата на земеделието не е почвата както дълго време сме си мислили, а е фотосинтезата. Тъй като фотосинтезата прави почвеното плодородие. Затова този принцип е важен - максимално дълго време след основна култура да се сее покривна култура и дори някои по-напреднали фермери я сеят още докато основната култура е на полето.

- Как фермерите, които секвестрират въглерод в почвата могат да печелят от това? Процесът на издаване на въглеродни сертификати все още не е стартирал в България, нали така?

Да, но вече има компании, които казват, че могат да сертифицират стопанствата и да продават техните въглеродни сертификати.

- Кои фермери могат да печелят от издаване на въглеродни сертификати. При какви условия?

Това са всички фермери, които успяват да секвестрират или това означава да вкарат въглерода от атмосферата в почвата и да го задържат там. Има различни видове земеделие, чрез които това е възможно – чрез многогодишните култури, овошки. Синтропично земеделие също, което обаче не се практикува много в България, и агролесовъдство, при което са включени и редове от дървета.

- Т.е. това не са само Но-Тилърите?

И други фермери. Също така фермери, които управляват пасища. Така че, има различни видове земеделие, които могат да се възползват от въглеродни сертификати. Накратко - това е всяко земеделие, което задържа въглерода в почвата.

- И какво се случва: Един фермер задържа въглерода в почвата. Как да печели от това?

Ние казваме, че това са най-вече Но-Тилърите, когато става въпрос за едногодишни култури. Но-Тил земеделието е най-широко разпространеното, което може да се възползва от въглеродните сертификати. Общо взето, зърнопроизводството и производството на технически култури в България заемат най-много площи. При това положение вече има компании, които проявяват интерес. Те се свързват с Но-Тилърите

и им предлагат да одитират и сертифицират техните стопанства. Да издават въглеродни сертификати, за които има пазар след това.

- Кой им интерес да закупува въглеродни сертификати?

Има много компании и индустрии, които замърсяват околната среда и искат да купят въглеродни сертификати, което означава, че спонсорират някой друг, който пък почиства атмосферата. Това означава да си въглеродно неутрален.

- А български компании замърсители могат ли да закупуват такива сертификати?

Могат, да. Това е свободен пазар.

- Какъв е процесът? Да кажем, един Но-Тилър работи по всички правила и една компания се свързва с него. Как правят оценка на секвестрирания въглерод?

Методологии има най-различни. Всяка компания може да си има собствена методология. Това са на практика посредниците, които одитират и издават въглеродния сертификат и след това му търсят пазар. Компаниите с по-добра репутация в световен мащаб могат да продават сертификатите на по-добра цена.

- Как точно става одитирането?

Използват се новите технологии и сателитни снимки и така се доказва земеделецът какво е декларирал - че е сял покривни култури и че не е орал. Също така, се правят измервания на място от почвата.

- Колко въглерод може да се секвестрира в един хектар почва?

В един хектар почва за една година може да се секвестрира средно около 1 тон, въпреки че проучванията показват, че може да стигне и до 5 тона и това много зависи дали има покривни култури, има ли животни на полето. Така че, не всички са равни в този смисъл.

- Как варират цените на един въглероден сертификат?

Цените варират от 20 до 35 евро на 1 тон или това един сертификат.

- Колко пари максимум може да получи един Но-Тилър от 10 000 дека площ за една година?

Ще направим една бърза сметка. Десет хиляди декара са хиляда хектара, без да гоним максимумите средно могат да секвестрират около 1000 тона въглерод. Това са 1000

сертификата. Ако си изберат да работят с компания, която може да продава на висока цена и е с добро реноме, това означава, че могат да ги продадат за 35 000 евро. Важно е да се отбележи, че това не е чистата печалба на земеделеца, тъй като тези компании посредници имат такси за издаването на сертификата, както и такси за продажбата на сертификата. Също така, фермерът е длъжен да заплати процент, който варира между 10 и 20% в така наречения буфер фонд, което е застраховка. Застраховка за това, че дори да има промени на полето, за което сертификатите вече са издадени, компаниите са сигурни, че не плащат за въглерод, който е излязъл във въздуха. Това е застраховката.

- Кога всъщност въглеродното земеделие ще влезе в ОСП, тъй като знаем че ЕК има специална стратегия за защита на почвите.

Има го в ОСП като терминология, може би подпомагането ще бъде чрез екосхема, но кога ще навлезе като въглеродно земеделие, което ще бъде като отделно перо, което ще се субсидира, аз все още не мога да кажа.

- Фермерите, които опазват почвата, трябва да бъдат възнаградени. Не смятате ли?

Всичко зависи от поставените цели. ЕК констатира, че почвите в световен мащаб сериозно деградират. Органичната материя става толкова малко в почвата, че тя не може да задържа вода и е много податлива на ветрова и водна ерозия. Така че, поставените цели са да се запазят почвите. И това е част от новата зелена политика на Европа. Редица потребители от новото поколение приветстват това и искат фермерите, които правят въглеродно земеделие и опазват почвите, да бъдат субсидирани допълнително. Да бъдат мотивирани.